ՔՍԱՆԵՒԵՐՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1373—ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—17—ԱՊՐԻԼ—1873

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գրուած լրագրաց ծանրոց ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն Խմբագիր ... ուղղուի, Կ. Պոլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Թղթատար ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 17 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Զինուորական յաղթութիւններն ու աշխարհակալութիւնները՝ շատ անգամ" պարտութիւններէն աւելի նոյն իսկ յաղթողաց վնասակար եղած են։ Այսր օրինակներն անպակաս են պատմութեան մէջ։ Հին ժամանակի աշխարհակալ ազգաց մեծ մասն այս դրութեան զոհ եղած են երկրի վրայէն՝ իրենց անունն ու մեծագործութեանց յիշատակը միայն թողլով պատմութեան մէջ։ Ասորեստանցիք, Մարք, Բաբելոնացիք, Մակեդոնացիք, Կարթագենացիք՝ Հռոմայեցիք, և այլք, աշխարհի ազգերն ու ազինքներն իրենց սրոյն առջեւ խոնարհեցնելէ ետեւ, կա՛մ պարտուածաց հետ խառնուելով, կա՛մ ինքզինքնին՝ զեղխութեան ու մեղկութեան տալով ձեռք ձգածնին կորսնցնելէ զատ՝ ազգի անհետացածնին ալ վրայ առած և հնակ աւերմա իրենք ալ անհետացած են։

Միւսկողմ՝ Հռոմայեցւոց ամենէն հզօր բանակներն եւեւ եւեւ զարնելով մինչեւ Հռոմի դուռը հասնելէ ետեւ, ինքզինք հեշտութեան տալով, շատ չանցած՝ և ոչ իսկ իւր հայրենի երկիրը կրցաւ պաշտպանել իւր բազմիցս պարտած Հռոմայեցւոց զէնքերուն առջեւ։

Քիչ են այն ազգերը որ իրենց յաղթութեանց և աշխարհակալութեանց արդիւնքը կրցած են վայելել եւ անխախտ պահել։ Ընդհանրապէս անհերքելի այն է, որ մեծամեծ յաղթութիւններն և ընդարձակ աշխարհակալութիւնները վաղ կամ անագան տկարութիւն և մինչեւ իսկ անկում բերած են իրենց ետեւէն։

Արդեօք մարքէն կանցնի՞ Բրուսիոյ ըրած վերջին անակնկալ յաղթութեանց պտուղն, երբ Գաղղիական միլիոններն՝ ոչ միայն Բրուսիոյ ժողովրդեան բարեկեցութիւնն աւելցուցած չեն, այլ և ընդհանրապէս խիստ վնասակար ազդեցութիւն մ'ըրած են անոր վրայ։

Պէրլինէն Լոնտրայի Տէյլի—Թէլէկրաֆ լրագրին գրուած նամակ մ' այս զարմանալի իրողութիւնը ծանուցանելէ ետև պատճառներն ալ մանրամասնաբար կը բացատրէ։

Գաղղիոյ միլիոններուն գալէն ՚ի Գերմանիա հոսելը, կ'ըսէ, ամեն բանի գինը սաստկապէս բարձրացուց, և հետեւաբար ժողովրդեան ապրուստը դժուարացաւ։ Գործաւորաց թոշակը չբաւեր իրենց անհրաժեշտ պարէնին, չափաւոր եկամուտ ունեցող մարդիկ յետին նեղութեան մէջ ինկան վերջը, իսկ կառավարութեան սատրին պաշտօնեայք՝ որ առաջ իրենց ռոճիկով հանգիստ կապրէին, հիմա խեղճ վիճակի մէջ են։

Հիւսիսային Գերմանացիք աշխարհի ամենէն աշխատասէր և խնայասէր ժողովուրդն էին մինչեւ 1870։ Հարուստին երբեք չափով իսկ սատ չէին վարձեր. Գաղղիական միլիոններն այս մարդոց սնտուկները բացին. յուսահատութեան անհրաժեշտ ամեն մարդ, որ ծախսելու բան մ'ունէր, անոր արժէքին քառապատիկը ձեռք բերելու եւ այսպէս 1000 թալէրի արժէք ունեցող տուներու, հողերու, գործարաններու և այլ ստացուածոց գիներն եռապատիկ, քառապատիկ և մինչեւ իսկ հնգապատիկ բարձրացան։ Տուն մը չկայ անոնց մէջ չորս անգամ ծախուեցան, առաջ 10000 թալէրի, յետոյ 27000ի, յետոյ 36,000ի և վերջապէս 60000ի։ Արուեստական և դրամական բարեկեցութիւնք բաւական ժամանակ մը, մեծ մասն անկարող իրենց խոստացածը կատարելու։

Առաջնակի այս կացութիւնը՝ զոր Գաղղիական հինգ միլիոնին հրաշալիք ըսելը միայն 'ի մէկ բերաւ Հիւսիսային Գերմանացւոց վրայ, և սոսկ հետեւանք եղաւ աղքատութիւն չատ դէպ դպաւ գործաւոր ժողովրդոց և նուազ կարողութեան տէր անձանց։ Հետեւաբար գործաւորք կամ թշուառութեան սաստկանալը կամ աշխատութիւն գտնելու դրութենէ տաղտկալի թողուն ձեռք բերելու հարկին մէջ ձգուեցան։ Եւ որովհետեւ սրտեւ անհրաժեշտ զօրութիւն կը կորսնցնեն, իրենց ուզածը կրնալու ձեռք բերել, այնպէս որ ճարտար գործաւոր մը՝ կառավարութեան սաղին պաշտօնատարներէ, վաճառականաց գործակալներէ, և լրագրաց գրողներէ աւելի փարայ կը ստանայ։ Պաշտօնեայք, աշխատասիրները ալ չարաչար կը նեղուին այս միջոցներու հնացեալ, բայց սղնչափ թշուառ չեն. անոնք կրնան բնակութիւն ուրիշ տեղ փոխադրել կամ Ամերիկա գաղթել։ Բազմաթիւ ալ են որ ամեն տեղ և միշտ կը փնտռուին։ Գաղթականութեանց ընկերութիւնները գիւղերը կը համակեն փոխադրողներն ու ջրկիրները՝ որ Ամերիկա գաղթեն։ Համբուրկի, Պրէմի և Շթէթթինի վերջին վիճակագրութիւնները բաւական են ցուցնելու Գաղղիոյ միլիոններուն բերած աղքատութիւնը Բրուսիոյ երկրագործ ժողովրդոց վրայ։

Բայց Գաղղիոյ միլիոններն ուրիշ վնասակարութիւն մ'ալ կընեն Բրուսիացւոց։ Թերեւս անոնց աշխատասէր և արհեստաւորաց մեծամասն ունեցածով, զինուորական բռնութիւն տարածելու աւելի թեթեւ ասանկ հարիւր զինուորութեան կը հրապարակեն եւ տաւարական պաշտօնեաներն ալ մէջ կը մտնեն։ Եւ որովհետեւ հաստատուն և հանճարեղ մարդիկ են, դիւրաւ գործ կը գտնեն, եւ աւելի առատ վարձք կ'ստանան։ Արհեստագէտք, պանդոկապետք և թատերական դերասաններու գրաւիչ, դրամահաճոյ, և դժնդակ կերպով ընտանեաց գործ իրենց ձեռքերու մէջ ունին եւ երկրագործութեան արտադրեալ անձնական համակրութեան կը մարտնչին, աւելի քան մինչեւ հիմա։ Այս փոփոխութեան մեծ վնասներ թողնելով աւելի աճեցնելը այս դրութեան աղտոտ ազդեցութիւն ցուցնելու, և ստորին դասակարգի ընտանեաց ալ մեծագոյն տնտեսական ապականութեանց հետեւանքը զգացնելու է, թէ ինչ սոսկալի անկարգութիւններ և թշուառութիւնն չհասցուցին։

Վերջապէս Գաղղիոյ միլիոններուն աւելի ցոյց տուին Գերմանացւոց թէ որչափ սխալ, սրամիտ, զէնքերու և կրկնութեան ճշգրիտ մտացումն այն ժողովրդեան մէջ, որոյ հարցերը յաղթութեանց մէջ գիտցաւ պահպանել իւր արդարական առաքինութիւնն էր։

Բրուսիոյ դէմ Ռուսաց ձեռնարկած արշաւանքը դժուարութիւններէ ազատ չէ։

Առանց հաշուելու անակնկալ դժուարութիւնները, զոր ասպարէզն միայն կրնայ յայտնել, արդէն ալ այնչափ աւելի կերպով դժուարութիւնք կան, որոց յաղթելու հարկադրեալ են Ռուսք։

Հիւսիսային Գերմանական Կազէթ լրագիրը Ռուսաց «Զինուորական Լրագրին» խօսած յօդուածէն առնելով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ։

«Բիվայի դէմ արշաւել զինուորական ձեռնարկութեան մը գլխաւոր դժուարութիւններն՝ Խիվայէն Ռուսական լեռնային վիճակաց գտնուած մեծ տարածութիւն հեռաւորութիւնն է։ Երկրին չորս կողմը ապառաժ ընդարձակ անապատներով վրայ կը կանգնած է, որ այս դժուարութիւնն առաւել կը մեծցնէ։ Աւազուտ ճամբաներ՝ հինգ հարիւր մղոնէն աւելի երկարութիւնն մը ունին եւ բնակիչներ չկան։ Բնութեան տեղւոյն անապատաց լուծումները անկարգ մթնոլորտի իրերաց ծանր ազդեցութիւնը, և Ամերիկացիք կը բացատրեն, թէ Ռուսաց ճամբորդութեան դժուարութիւնը յաղթելու և իրենց ապագան ալ իրենց հաղթող թեւով պատրաստելու։

Այնուհետ դարձ, պատերազմի ժամանակ հրամայուածներ կը կարգադրուին Գաղղիացւոց Թիւրքմէններէ և Բուխարացիներէ։ Ջէնք և առողջութիւնք չատ չկան Բիվայի մէջ։ Վերջին ժամանակներս խմբաւ փախչի մը հաւասար հոգեւոր իշխանութիւններ բաժանուած էին։ Ընդհանուրն՝ Ռինտի մէջ բնակողներն աւելի մեծ թիւ է։

«Վերջապէս թէ և Բիվայի խանին զօրութեանն կարող չէ եւ ալ յաղթական զօրք ունենալ ամբողջ կերպով, սակայն դիւրահաղորդ աշխարհագրական դիրքը՝ որ այժմ Խիվայի մերձակայ կայսրութեան հովանաւորութիւն կամ տարածուած երկիրներուն կենդանիներն կ'տեսնէ։ Թիւրքմէնները և զինուորական բնակիչներն հիմա ալ մերձեցնելու դիւրին չեն, ինչպէս Ռուսաց պատրաստութեանց հետ ստորերկրեայ ալ շատ պատերազմներէն աւելի պայմաններով մարտնչելու։ »

Ռուսաց զինուորական լրագիրն ալ հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Բիվայի վրայ։

«Բիվացիք քաղաքին արտաքոյ ներքին հեռաւորութեան չնշին կուսակցութիւն ունին և դաշտեր աւելի մեծ պատմեն։

«Բաղաքին ինքնին և Ջանիխի աւանին մէջ տեսլ ընծայած է, որ Բոնթ...—Աթ դէմէն կենէն կիսօր մասի բաժնուած է, ներքին և արտաքին, որոց խրամատներն ալ պարսպով շրջապատուած են։

«Քաղաքին մէջ 4000 տուն կայ, որոնց մեծ մասը կիսակերտ է, ամեն տուն բակ ունի, խանին պալատը ներքին քաղաքին մէջ է, որ երեք դուռ ունի։

«Վաճառական մեծ քաղաքին արտաքին պաշտպանութեանց սեփական հողագործութիւնները գտնուին գետափնեայ երկրին մէջ, մինչեւ իսկ երրորդական բանակի մը»։

Ռուսաց տեղեկութիւն լրագրոյն մէն ալ հետեւեալ անհամաձայն տեղեկութիւնները կուտայ։

«Բիվայի հետ առեւտուր ընող Բուխա փաճառականաց հակառակ թէ երկիրը կարծուածէն չափ բարեբեր չէ։

«Ժողովրդեան մերձին ծայր աղքատ է։ Բնդհանուր աշխատութեանց համար երբեք չեն կրնար անհրաժեշտ պարէնները հայթայթել։ Երբոր բան մ'աւելնայ, թափառական ցեղերու օտնագոյն անպէտ կամ Ռուսաց ապառաժ երկիրները գաղթելով, չարաչար, ապաւինի և ուրիշ քանի մը տառապողութեան հետ կը փոխանակէն։

«1820էն 1846 Բիվա ծաղկեալ վիճակի մէջ էր և 300000 բնակիչ ունէր. հիմա հազիւ 200000 բնակիչ մնացած է։ Երկիրն ու երկաթ քաղաքային պատերազմներու պատճառաւ քանի մը տարի բնաւ Բիվայի վաճառականն չկրնար Օրէնպուրկի վաճառանոցը, որովհետեւ տաճիկ ու անկարող ուխտին ամեն տեղ ասուսուր անհերքելի եղած էին։»

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 25 ապրիլ

Ընդհանրապէս կարծիք կայ թէ Պ. Կրոֆթիլի պաշտօնը կառավարութեան փոխարկութեանց մասին։
Պ. Գիւլն պատերազմական գործոց նախարար անուանեցաւ։

Լոնտրա 25 ապրիլ

Համայնական ժողովարանին մէջ հար-

[illegible]

Փարիզ 25 ապրիլ

[illegible]

Լոնտրա 25 ապրիլ

[illegible]

Լոնտրա 26 ապրիլ

[illegible]

Աթէնք 26 ապրիլ

[illegible]

Փարիզ 28 ապրիլ

[illegible]

Պ. Պարոսէ 477,454 քուէ. Պ. Տը Րէմիւզա 135,768 քուէ. Աթօֆէլ ստացած 26,645 քուէ.

Լոնտրա 28 ապրիլ

Օսմ. Թոնս. 53 7/8
Փոխ 1869 62 3/4
» 1871 70 1/8
» 1872 91
Անգլ. Թոնս. 93 3/8
Աֆիոն 20—21
Մօնէր 33

Լիվերպուլ 26 ապրիլ

Բամպակ Ա. Դ. 9 3/4
Ծախուած 10000 հակ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական Հրամանաւ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԵՕԹԱՄԸ ՈՍԿՈՒՈՅ

16 ապրիլ	Երկուշաբթի երեկոյին	60 24
17 «	Երեքշաբթի առաւօտ բացուելու	60 23
	կէս օր	60 19

Կ. Պոլիս 17 ապրիլ

[illegible]	[illegible]	13
[illegible]	» » Օսմ.	18.16
[illegible]		12
[illegible]	Չր.	172 1/2
»	նոր	83
Փոխ 1863	» »	370
» 1865	» »	389
» 1869	» »	321
[illegible]	Օսմ. լիր.	18 80

ԱԶԳԱՅԻՆ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

դու. յայտնելով՝ ոչ՛նչ չէ բաւական համարել, այլ պէտք է որ՝ մեր Պատրիարքարանը պաշտօնապէս այս առօրէն խրատութիւնը Ցանաց Պատրիարքարանին հաղորդէ, և ընդհանուր պաշտօնական հրատարակութեան խո պաշտնէ։

Յուսալի է որ Ցանաց Պատրիարքարանն այս ազգակցութիւնը չընդունելով կը պատմէ [illegible] եւ կարգադրած օրէնքով կը մերժէ իւր եկեղեցիէն։

Մշոյ վանից պատասխան մեղադրութեանն հետևեալ նամակը գրած է մեզ 'ի հրատարակութիւն։

1873 մարտ 12 'ի Ս. Կարապետ [illegible] Մշոյ

Թէպէտ քանի մը անգամ [illegible] երեք տարուան միջոցի մէջ Օրագիր եւ [illegible] լրագիրներու միջոցաւ հրատարակուած՝ թէ Ս. Կարապետի վանքէս արծաթեղէններ [illegible] կամ վան ատուած կամ անյայտ եղած է, եւ [illegible] այս անգամ փունջի 777րդ թուով Օրագրին մէջ Աւետաբեր [illegible] թերթին ալ կարծիքն գրուած, որ իբ. Ս. Կարապետ վանքէն [illegible] թէ ... Մշոյ վանից արծաթեղէններուն պատմութիւն նաև համար թող պատմեմ եւ անյայտ ըլլալ [illegible]։ Այս խօսքը ժամանակաւ Ս. Կարապետ վանքը վերաբերութեամբ գրուած ըլլալով պարոն հաւաքելով հետեւեալ տեղեկութիւնը մեր վկայութեամբ հաստատել եւ Մշոյ ... [illegible] հրատարակելու համար։

Արդարեւ Հայրերի [illegible] Ս. [illegible] արծաթեղէն փոխառած եւ երկու անգամ մեծաւ գինով եւ նոյն գինով ատամները գործածուած անցեալ Ս. Վանքին Մշոյ եւ [illegible] ժամանակներուն մէջ նշանակուած են։

Ս. 1867 թուականին ամսոյ 28ին 'ի կոյսին, երեք հազար ղուրուշ եւ մէկ արծաթ անունով։ Ս. Վանքիս Միաբան Արք. Արիստակէս եւ Գարեգին վարդապետաց, եւ այն ժամանակի ժողովրդեան Ս. Էջմիածնի, որոնք կարին [illegible] արծաթեղէն կարեւորութեամբ փոխառած են [illegible] Այս առաջին հազար ղրուշ վճարուած է [illegible] Աբբայ եփիսկոպոսին [illegible] Մուշ [illegible] վանքիս պատուհանը հոգաբարձուներու [illegible] Ս. Էջմիածնի պէտքերը վճարած են եւ [illegible] Այս առաջին անգամին փոխառուած արծաթները [illegible] կորստեան մատնուած, բայց պարտքը ու կարգաւորուած արծաթեղէն, ժամանակաւ [illegible] եւ [illegible]։

Երկրորդ անգամին փոխառուած արծաթն է՝ նոյնպէս 'ի կարին՝ երեք հազար ութը հարիւր ութսուն, 1869 յունիս 27ին Ալանք ալ Սուրբ Էջմիածնի արծաթեղէն [illegible] կուտեցին, որ առաջին [illegible] Մշոյ մէկէն վանքիս համար պարտք տուած սանկներուն տեղ գրուած էին, եւ [illegible] Մշեցի սահերէն Ս. Աւագ [illegible] Ս. Կարապետ Միաբան Արք. Արիստակէս վարդապետին։ Ս. Կարապետ [illegible] մէջ Գարեգին վարդապետ [illegible] պաշտօնով [illegible] գրութեան՝ ընդհ. երկու վարդապետները [illegible] կը փոխառէ այս արծաթը, որոյ գինը կը բաէ առած եւ մէկ հազար ութը հարիւր ... Այս գումարէն ալ վեց հազար հինգ հարիւր [illegible] կը վճարէն Պատրիարքական [illegible] համար [illegible] փոխառած ու վճարուած էր Պատրի-

արքարանին 84 ամենէն Մախաթայն, [illegible] սաակն ալ գործածուած է [illegible] կարգով մէջ, եւ որոց հաշիւները գրուած են Ս. Վանքիս առաջնորդներուն մէջ։

Արդ՝ խնդրելով այս վկայութիւնները մեր տեսածին եւ գիտցածին համաձայն գրելէ, [illegible] Ս. Կարապետի [illegible] արծաթեղէններ [illegible] պէտք է [illegible] եւ [illegible] անյայտ [illegible] Վանքիս Աստուծոյ եւ Ազգին առջեւ։

Խնդրեմ՝ մեր այս անկեղծ վկայութիւնն ալ [illegible] վարչութեան գլխոյ [illegible] հրատարակելով, մեր Մասիս լրագրոյ [illegible] 'ի յիշատակութեան [illegible] 'ի հնգերորդն եւ Աւետաբեր գրած թերթին մէջ։ Մնամք աղօթարար

Վանահայր փոխանորդ
Ն. Արամեանց Գարեգին վրդ.
Վանական ժողովոյ անդամք
Լուսարար Ցորութեան վարդապետ
Դաւթեան Յոհաննէս »
Խաժակեան Մկրտիչ »
Ոսկեանց »
Խաչատուրեան Թադէոս »
Գէմեան Կարապետ

Ց. Գ. Արք. Յոսէփ Մարութեան Վ. եւ Գէմեան միաբանք կարեւոր մէկ պատճառ պատճառաւ ներկայ չըլլալով, եւ գրել չկրնալով համար իրենց պատասխանութիւնը գրել Արք. Թադէոս Վ. մեր քով 'ի ներկայութեան Վանական ժողովոյս. զոր կը հաստատեմ Ն. Արամեանց Գարեգին վարդապետ

Այս գրուածոյն մէկ օրինակն ալ կցուած եւ փունջի Խրագրին ուղղուած է։ Ն. Ա.

. . . Խմբագիր Մասիս պատուական լրագրոյ.

Գիտութիւնը աշխարհի տաճարն է, շէնք բան մը որ տարաբէն հաստատականութեան համար։ Աշխարհի մէջ որ կողմն 'նայինք՝ գիտութեան արդիւնաւորութիւնները կը տեսնենք, մենք ալ հոն՝ [illegible] ծնունդն ենք։ Հաճոյքը յառաջ եւ պատճառ ժամանակը ծնանի։ Ժամանակը՝ [illegible] մէկ մարդ ու իրենց ապագան անհետին է հանճարոյն ուժը կրնայ [illegible], այս է պատուաւորին ժամին եւ մարդկութեան գաղափարը։ Մարդ մը որ պատուականին վճար ու մարդկութեան արդիւ [illegible] չի հասնիր, անկէ ու պետական է եւ [illegible] Աստուծոյ [illegible]։ Ս. [illegible] մեր [illegible] յառաջադիմութեան [illegible] կը զօրացնէ [illegible] կը զինուորէ։ Այս մարդն [illegible] գիտութիւններու [illegible]։

Ալմն աւէր եւ անմն ուրիշ յառաջադիմութեան գեղեցիկ բարեգործական առաջարկներ կը լինին, որպէս զի հայութիւն ալ արդի մարդկութեան [illegible]։ Ինչ առանձին մէջ շատ քաղաքներ եւ [illegible] գիւղաքաղաքներ յառաջադիմութեան [illegible] կրթարանները [illegible] քանի մը ամենէ առաջին Մանչեստրի [illegible] քաղաքական [illegible] մէջ են, եւ որդեան ուսուցչի յաջող [illegible] հինգ հարիւր կը պայէ [illegible] վարժարանը [illegible] մէջ փոխառականութեամբ կանխինէն, եւ հիմնել իրենց մէջ նոր ընկերութիւն մը կազմելով գիտցի համար հանգստեան [illegible] են, մէկէն եւ երկու հարիւր լիրայի հասանիլ մը գոյացեր է, որուն առաջնորդ կախուած [illegible]։ Մշակ պատուէրն որ [illegible] տարի է բագսեր կը [illegible] գաղափար կար-

ցած են յանձնը Թագի Ասուր Փերթեան փառաւորապէս, գոհութեան արժանի է նաև այս գաղափարին, որ ամեն որ դպրոցի աշակերտներին դասե կրթական օրերն ալ դպրոցի բանաւոր, Աւետարանի, աղօթութեան, եւ յառաջադիմութեան վրայ ատենախօսութիւններ կը շարունակէ։ Ի՛նչ կը յարգուին երկրագործութեան հանճարը բազմատեսակ համար։ Երբ մեր Մանուկ պատուէրին եւ մեծ նաւարարութեան հրոյ կրթարանն [illegible] ամենայն երկրէն, որք են, Կովկաս Պրապեան, Մանուկ Յաւաքեան, Կարապետ [illegible] ազգային [illegible], որոնց հետ բաժանոր մ'ալ եւ կը յառաջ ու քիչ օրէն ընկերութեան պատուէր հանել կարոց ուրիշ բայց շատ աշխատութեան պատուէր յառաջ բերել։ Այդ՝ ... Խմբագիր կը խնդրեմ՝ որ բարեհաճիք այս երկասիրած պատուական թերթերին մէկուն մէջ խոզեի մի հորհիլ 'ի լոյս ընծայել այս գիտութեան 'ի խորհուրդ ընկեր ներքին ազգի համար, որոց համար մեծ երախտապարտ ենք, ազգասիրութեան։

21 մարտ 73 Վ. [illegible] Աբրահամ
'ի Ալեքսանդրիա

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՅԵՐՕՏՍԱՓԹԻՒՆ

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍԵԱՆ ԱՆԿԱՆ
ՀՈՂՈՍՏԻՆԵԱՆ ԱԽՄՈՒԾԵԱՆ ԱՄԻՐ
ԵՆՈԴԵՍԻԱՆ
Աշխատասիրութիւն
ԳԵՐՄԱՆԻ Մ. ԾԱՂԵՏԵԱՆ
Ի ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այն գրական օրատէտ երկասիրութիւնն, որ առաջ հրատարակուած էր Արեւտատաթի հայոց աշխարհի բարբառով, այժմ փոխանց 'ի լոյս ընծայուած Ս. Երուսաղէմի տպարանէն Ցաճկաստանի աշխարհիկ բարբառով 'ի պէտս Ազգ. դպրոցաց, որ կը բաղկանայ 200 երեսէ եւ կը ծախուի թէ՛ Ս. Երուսաղէմի վաճառանոցը եւ թէ՛ Կ. Պոլսոյ Երուսաղէմատան մէջ 'ի գին 5 ղուրուշ։

ԱՌՈՂՋ ԳԻՐՔ

Տպագրուած է Ս. Երուսաղէմի տպարանին մէջ մարդոց եւ փոքրիկ թուղթի վրայ անի երեք ընտիր պատկերներ, պատմական արդեամբ [illegible] տարածութեամբ կը վաճառի թէ Ս. Երուսաղէմի գրատան եւ թէ Կ. Պոլսոյ Երուսաղէմատան մէջ գին երեք ղուրուշ։

Այս նոր աշխատութեան մասին ընթերցողաց ամէն ինչ ծանօթ ըլլալ առաւել նաև ուրիշ կրնանք ըսել այս տեղ իբր համառօտ յառաջաբանն։

«Ի փառս Աստուծոյ եւ պատմութեան եւ 'ի ժառանգութիւն հայրապետական Աթոռներուն Արարատայ, Կիլիկիոյ՝ [illegible] 'ի նորոյ 40.609 տպագրութեան Մատենադարանին [illegible] ընթերցասիրաց զինք եւ [illegible] Աղթամարայ եւ Հաւայ 'ի Կ[illegible] ծառերու [illegible] եւ [illegible] բարեպաշտութեամբ ընթերցասիրաց ինչ դրօշակը եւ ըստ ազգի ընտիր [illegible] եւ փոխանորդ Աստուծոյ [illegible] որ ոչ [illegible] 'ի յետին ժամու պատչաճ [illegible] Արժէզեայ»

ԱՏԵՆԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆ

Նորագիւտ աշխատութիւն Ս. Երուսաղէմի, որոյ մէջ կը պարունակին ոչ միայն զատկ Աւագ Ուրբաթու մէջ կարդացուած ընթերցուածները ալ եւ յաւելեալ նաեւ բանի այն ատենաբանութեան, որք կը կարդացուին Քահանայից տեսնեալ ընթերցողին առաջ։

Գին 30 ղուրուշ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Կայսերական զօրաց պէտքերուն համար երկու ուղիղ երեք հազար թուփ մինչեւ հարիւր հազար թուփ [illegible] եւ Գաղղիան բերուած ապրանքներուն գնահատութիւնը սկսելով կատարելու յանձնուիլ շինելով հնգերորդ օրը ապրիլ 19ին 'ի Տօփ Խանէ մերձակայի Կերպով։

Ուստի յիշեալ բաները մատակարարելու յանձնառու եղող փախստականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ներկայանալ՝ ըստ յիշեալ գնահատութեան։
16 ապրիլ 1873 'ի Դուան Սերասքերութեան

Կայսերական զօրաց գլխաւորներին համար մեծ քանակութեամբ եւ բազմաթիւ ձևերով տարօրինակ երկու հազար (30000) մեթրը երեսուն անդամ կամ չափ եւ երեք հազար (3000) կտոր կօշիկներ։ գնահատութիւնը սկսելով կատարելու յանձնելով հինգ շաբաթէ օր ապրիլ 19ին 'ի Տօփ Խանէ։

Ուստի յիշեալ բաները մատակարարելու յանձնառու եղող փախստականք կը հրաւիրուին յիշեալ օր ներկայանալ 'ի Տօփ Խանէ ըստ յիշեալ գնահատութեան։

14 ապրիլ 1872 Դուան Սերասքերութեան

Կայսերական Սեղանատան եւ Գալէբրէթանէին պէտքերը համար գնահատուելու հաւանական հազար (12000) հատ Զաւթօյ Զէյթին Զաւթաղ թուղթեր, եւ 23000 հատ (քսան երեք հազար) Զաւթօյ Զէյթին թուղթերուն գնահատութիւնը ապրիլ 17ին երեքշաբթի օրը սկսելու կատարելու 'ի Տօփ Խանէ։

Ուստի յիշեալ բաները մատակարարելու յանձնառու եղող փախստականք կը հրաւիրուին ներկայանալ յիշեալ օրը ըստ յիշեալ գնահատութեան։
'ի Դուան Սերասքերութեան 13 ապրիլ 1873։

Կայսերական Հանդերձարանին համար գնահատուելու համար եւ հաւանական 35.000 (երեսուն հինգ հազար) թոփ Ամերիկեան ալիքին գնահատութիւնը ամսոյս 19ին հինգշաբթի օր մերձակայ կերպով սկսելով կատարել 'ի Տօփ Խանէ։

Ուստի յիշեալ բաները մատակարարելու յանձնառու եղող փախստականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ներկայանալ յիշեալ տեղը ըստ յիշեալ գնահատութեան։

12 ապրիլ 1873 'ի Դուան Սերասքերութեան

ԿՈՐՈՒՍՏ

Հէր քիմին եւ ձախնակ ձեռքին աջ[illegible] ... [illegible] պարոն [illegible] ... իրեն դարձնողին [illegible] պարգեւ պիտի տրուի։

14 Ապրիլ 1873 Պասք Աբրահամեան

ԲՕԴԻ

Կողմնակի Փօլոս Համալի կոչուած առօղջարար Հանքային Ջուրերը Գերմանիոյ մէջ [illegible] ... անոնց որ հօն կ'երթան առողջութեան համար [illegible] եւ այլ կարգաւորութիւններ

տանելու պէտք չունին ։ Ամէնէ զատ ամեն տեսակ ուտելիք ու խմելիք կը գտնուին հոն ։ 12

ԽԱՌԳԻՒՂԻ
ՔՈՆՃԻՐԼԻՔ
ԿԱՄ
ՍԻՐՈՅ ՋՈՀԸ
Ալխատասիրեաց
Տ. Գ. Փափազեան
ՏԵՏՐ Գ. ԵՒ Գ.

Գին միոյ տետրակի 40 փր.
Կը ծախուի հետեւեալ տեղերը.
Խասգիւղ Պ. Մանուկ Թերզեանի սրճարանը. Կ. Պոլիս Գավաֆեան եղբարց գրատունը Պ. Յ. Մարգարեանի գրատունը. Սերման յարկը Պ. Ք. Մարգարեանի գրատունը. եւ Կամուրջի գլխու Մաթէոսեանի պարագան ։

NORTHERN
ՆՈՐԹԷՐՆ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՆՏՐԱՅԻ ԵՒ ԱՊԵՐՏԻՆԻ
2,000,000 Լիրա Սթէրլին դրամագլխով

Այս ընկերութեան գործակալին իշխանութիւն տրուած է հրդեհի դէմ շէնքեր, կարասիներ եւ վաճառքներ ապահովելու ինչպէս նաեւ կենաց վրայ ապահովութիւններ պայմանագրելու ։

Ապահովեալ կորուստներն ու վնասներն անմիջապէս կը վճարուին առանց ընդդէմի.

Գործակալ
ԱՏՐԻԱՆ Մ. ՔԷՕՆ
Ղալաթիա Գարապէտ ձէրէմիա խան

CONTREFAÇONS DES PILULES DE BLANCARD

ԲԼԱՆՔԱՐԻ ՀԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԿԵՂԾԸ

Խօսին գնոյն բարձրութեամբ պատճառաւ, որ Բլանքարի հատիկներին առաջին տարին է, պէտք է չխառնէի, մանաւանդ հիմա, այն խարդախներուն, որ մեր գործարանի դեղին ներքեւ կը պտտցնեն, եւ արդարեւ, ինչ խարդախութիւն չեն կրնար ընել այն խարդախները, որ մեր առարկութիւնը գողնալէ ետեւ՝ համարձակութիւնը մինչեւ հոն հասուցին, որ խօսին որ մերին տեղ կանանչ արծաթ կը դնեն ։

Ցանուն հասարակաց բարօրութեան եւ առողջութեան՝ կը յորդորենք մեր յաճախորդները, որ մեր անունը կրող հատիկներուն ուրկէ եկած ըլլալը միշտ հարցնեն, մեր եղբայրակից դեղագործներուն ամենայն անկեղծութեամբ գիտելով ։ Ցորեկուան չկայ որ այս պատուական միջնորդները պարտ կը սեպեն Բլանքարի ճշմարիտ հատիկները ձեռք բերել, մեր փարիզի դեղարանէն, կամ մեր կոմիսիոնէրներէն, եւ կամ իրենց երկրին ամենէն յարգի դեղարաններէն ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1873 ՄԱՐՏ 27 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ 'Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԵԶՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

ժամ Թիւ — Եւրոպական եզերք

12 4 Եէնիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար. (Բացի ուրբաթէ).
12 45 34 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Պոյաճըքէօյ, Ռ. Հիսար, Պէպէք Արնաւ.
1 45 33 Քաւաքի եւ Անատոլու Գաւաքին Մէզար. Պիւյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ Սթէնիա Էմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք.
2 45 32 Եէնիմահալլէէն Մէզար. Պիւյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Սթէնիա. Էմիրկեան Ռ. Հիսար. Պէպէք.
4 34 Մէզարպուրնուէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապ. Եէնիք. Սթէնիա, Էմիրկեան Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ.
5 4 Մէզարպուրնուէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապ. Եէնիքէօյ Էմիրկեան Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Օրթագիւղ Պէշիկթաշ. Գապաթաշ.
6 30 3 Եէնիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքոզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկեան Գանլըճա, Ռ. Հիսար Գանտիլլի, Արնաւուտգիւղ, Պէյլէրպէյի, Օրթագիւղ, Քուզկունճուք, Պէշիկթաշ, Իսկիւտար.
8 45 20 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա Պէյքոզ Եէնիքէօյ, Պոյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք Արնաւուտգիւղ, Օրթագիւղ Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.
10 23 Մէզարպուրնուէն Պիւյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիրկ. Ռ. Հիսար. Արնաւուտգիւղ, Օրթագիւղ. Պէշիկթաշ.

Արնաւուտ էն

12 15 6 Արնաւուտգիւղ, Գուրուչէշմէ Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ.
12 45 22 Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթագիւղ. Պէշիկթաշ Գապաթաշ.
1 20 23 Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ.
1 50 2 Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկթ. Գապաթ. (Ուրբաթ օրերը ժամը 2ին.)
2 20 6 Արնաւ. Գուր. Օրթագ. Պէշիկ (Բացի ուրբաթէ).
3 22 Արնաւուտգիւղ, Գուրուչէշմէ, Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ, (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 3/4ին)
3 30 23 Արնաւուտգիւղ, Գուրուչ. Օրթագիւղ Պէշիկթաշ,
4 15 2 Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկթ. Գապաթաշ
5 30 Արնաւուտգիւղ Գուրուչ. Օրթագ. Քուզկ. Պէշիկ.
7 22 Արնաւ. Գուրուչ. Օրթագիւղ, Քուզկ. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ.
10 30 21 Արնաւուտգիւղ Վանիքէօյ, Պէյլէրպէյի Քուզկունճուք.
11 45 22 Արնաւուտգիւղէն ուղղակի Կամուրջ.

Անատոլու եզերք

12 30 21 Պէյքոզ Բոյաճըքէօյ Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի Վանիք. Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի. Քուզկունճուք.
12 30 3 Վանիքէօյէն Չէնկէլ, Պէյլէրպ. Քուզկունճուք. Գապաթ.
1 15 20 Պիւյիւքտ. Թարապ. Պէյքոզ. Բոյաճըքէօյ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլ. Պէյլէր. Քուզկունճուք.
2 45 30 Արնաւուտ. Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթագ. Քուզկունճուք Պէշիկթաշ. Իսկիւտար
3 30 17 Պէյքոզ. Բոյաճ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտիլլի. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյի. Քուզկունճուք.
8 45 2 Պիւյիւքտէրէ, Պէյքոզ Բոյաճ. Քանլըճա. Ա. Հիսար, Գանտիլլի Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյի Քուզկունճուք Իսկ. (Ուրբաթ օրերը Ենիքոյ բուզ մանայէս որ)

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

2 3 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ, Քուզկունճուք, Օրթագիւղ Պէյլէրպէյի. Արնաւուտգիւղ Գանտիլլի Ռ. Հիսար, Գանլըճա, Էմիրկեան Եէնիքէօյ Պէյքոզ, Թարապիա Պիւյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ.
2 15 34 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Արնաւուտգիւղ Պէպէք Ռ. Հիսար Էմիրկեան Եէնիքէօյ Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ Մէզարպուրնու.
4 20 Պէշիկ. Օրթագ Արնաւուտ. Պէպէք. Ռ. Հիսար, Պոյաճ. Եէնիք. Պէյքոզ. Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու, Եէնիմահալլէ.
5 30 22 Իսկիւտար, Պէշիկթաշ Քուզկունճուք Օրթագիւղ Պէյլէր. Չէնկէլ Վանիքէօյ Արնաւուտգիւղ.
6 30 2 Պէշիկթ. Օրթագ. Արնաւ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկեան, Եէնիքէօյ Թարապիա Պիւյիւքտէրէ.
8 15 23 Պէշիկթաշ Օրթագիւղ Արնաւուտգիւղ Ռ. Հիսար Էմիրկեան Եէնիքէօյ Թարապիա Պիւյիւքտէրէ Մէզար.
8 45 33 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ. Քուզկ. Օրթագ. Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Արնաւուտ.
9 45 4 Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ Եէնիքէօյ Պէյքոզ Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ (բացի ուրբաթէ).
10 15 34 Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Մէզար. Եէնիմահալլէ, Ռ. Կ. Գաւաք.
10 45 33 Պէշիկթաշ Օրթագիւղ, Պէպէք. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Սթէնիա Եէնիք. Թարապիա. Պիւյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու.
11 15 20 Թարապիա Պիւյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ.
11 30 21 Պէպէք. Ռ. Հիսար Պոյաճըք. Սթէնիա Եէնիքէօյ.

Արնաւուտ էն

1 30 6 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ, Արնաւուտգիւղ.
2 22 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Գուրուչէշմէ Արնաւուտգիւղ.
2 45 23 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Արնաւուտգիւղ.
3 2 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Պէյլէրպէյի Արնաւուտգ.
4 15 30 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Արնաւուտգիւղ.
9 45 21 Գապաթաշ Պէշիկ. Օրթագ. Գուրուչ. Արնաւ. Վանիք.
10 30 22 Պէշիկթաշ, Օրթագ. Գուրուչ. Արնաւուտ.
11 30 Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթագ. Արնաւ. (Բացի ուրբաթէ).
11 20 3 Պէշիկ. Օրթագ. Գուրուչ. Արնաւուտ.
11 40 22 Օրթագիւղ, Գուրուչէշմէ Արնաւուտգ.
11 45 2 Պէշիկթաշ, Քուզկունճուք, Արնաւուտգիւղ.
12 23 Պէշիկթաշ Օրթագիւղ Գուրուչէշմէ.

Անատոլու եզերք

2 45 4 Իսկիւտար, Քուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Բոյաճ. Պէյքոզ. Պիւյիւք. Մէզար. (Ուրբաթ օրերը Չուպուքլու ալ).
9 45 6 Քուզկունճուք. Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ, (Բացի ուրբաթէ).
10 30 32 Քուզկունճուք. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բոյաճըքէօյ Պէյքոզ Թարապիա Պիւյիւքտէրէ. Ուրբաթ օրերը ժամը 10 1/4ին.
11 47 Քուզկ. Պէյլէրպէյի Չէնկէլ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլըճա, Բոյաճ. Պէյքոզ
11 30 6 Գապաթաշ. Քուզկ. Պէյլէրպէյի Չէնկէլ Վանի.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
16 ԱՊՐԻԼ.
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ԱԺԷ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ

Լոնտրա 3 ամիս	զուրուշ	110 1/2
Փարիզ		23

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
16 ԱՊՐԻԼ.

Անգլ. լիրա	զուրուշ	110.
Նաբոլէօն ոսկի	»	87. 10
Իմփէրիալ ոսկե	»	89 5
Թալէրներ	»	51,20
Հինգ ֆրանք	»	—
Չէյրէք	»	103
Պէշլիկ	»	120

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 16 ԱՊՐԻԼ.

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	40 — 42
» »	Ազագ	38 — 42
» »	Պուլկար	30 — 32
» »	Պուրկազ	30 — 32
»	Թեքիրտաղ	— —
» կակուղ	Ազագ	42 — 47
» »	Պէսարապիա	32 — 35
Կորեկ Թուն		38 — 40
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		— —

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.
1809

ՆՈՐԹԸ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Անգլ. Լիրա		2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ.	"	"	528·803
Շահէն աւելցած	"	"	250·000
Հրդեհի ճիւղին տարեկան հասոյթը	"	"	708·000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր դրամագլխէն զատ՝ չաւելցած մեծագումարովը աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութեանց կարգն անցած է ։

Մայրաքաղաքիս վաճառատանց, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Ղալաթիոյ մաքսատանց մէջ գրուած մանուածոյ վաճառքներն ապահովելէ զատ, նաեւ տուներ, խանութներ, վաճառատուներ գործարաններ եւ կարասիներ կապահովէ թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ՛ շրջակայ գիւղօրէից մէջ ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնել կամ ապահովութիւն բանել ուզողները պէտք է դիմեն Ղալաթիոյ Ձէրրզ. պէյ խանը, թիւ 9. առ Պ. ՌՈԲԼԵՐՍ Բ.ՌՈՒԱՆ որ ընկերութեան քաղաքիս գործակալն է ։

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ
(ՄԻՋՈՒՐԹԱ)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ

Այս ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւններն (աճէնթօ) պատրաստութիւն ունին ծովային, ցամաքի, եւ գետի վրայ վաճառք ապահովելու ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առաջիններուն.

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷՆՊԻՆԻ — ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ
Ընդհանուր Գործակալ — ՓԷԹՄԷԶ
Ղալաթիա — Գործակալ
Բարսինեան փողոց — Ի Գահճէ կարապ
թիւ 2 — Կ. Պոլիս.

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ՒՒԹԻՒՋԵԱՆ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ